

**SPEJVALI
SMO
V GRADCU
PRI
PIVKI
STR. 3**

**PRAUŠKA V
MÁRIAGYŰD
STR. 5**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 22. maja 2008 ☼ Leto XVIII, št. 21

NJINOGA SPOMINA NE SMEJMO POZABITI – KA BI SE NIGDAR VEČ NEJ ZGODILO

Mali bejli križi – red za redum – stojijo v ednom kau-
ti sárvárskega graubišča. Več kak štiristau jij je. Vsi so gnaki. Na njij je tablica z men-
jom pa z dvöma letnicama. Dostafart sta dvej letnici gna-
kivi, s toga se vidi, ka je dejte, stero je tam pokopano, ranč eno leto nej zadobilo. Dosta-
fart je med letnicama vólka razlika, v tej grobaj so najšli večni pokoj trno stari lidgé. Dapa nej po svoji vauli.

V tej grobaj počivajo interniranci, steri so med letoma 1941 in 1945 mrlji v sárvárskom taborišči, kama so fašisti Hortyove vlade internirali Slovence iz Prekmurja pa Srbe iz Bačke. Med večgezero Srbi je bilau v taborišči 589 Slovincov, med njimi je bilau 212 mlajšov, mlajših od 15 lejt. Na tom graubišči je več kak štiristau grobov, med njimi 26 slovenskij.

15. majuša so prišli na sárvársko graubišče nekdanešnji interniranci, njini mlajši, žlata, ka bi se spominali na tiste, steri so »z življenjem in trpljenjem plačevali za bolne ideje nacističnih in drugih oblastnikov – tudi madžarskih,« je povedal v svojom guči v imeni slovenskij internirancov Jože Vidič, steri je z bratom pa dvöma sestrama tö biu izgnani v

Slovenska delegacija ob polaganju vencev pri obnovljenem spomeniku – (z leve) svetovalka veleposlaništva R Slovenije v Budimpešti Angelina Trajkovski, generalni konzul R Slovenije v Monoštru mag. Drago Šiftar, župan občine Lendava mag. Anton Balažek, Marko Štrovs, zadolžen na Ministrstvu za delo, družino in socialo za področje vojne zakonodaje in grobišča, ter Matija Koren, predsednik izvršnega odbora Združenja borcev za vrednote NOB, Lendava

Sárvár. Kak je pravo, za te betežne ideje pa nikak ne krivijo lüstvo, stero je samau tö dosta trpelo zavolo fašizma. Sárvársko lüstvo, kak se je dalo, je probalo pomagati internirancem. Pomagali so njim bereške po pustaj, gde so delali. Pomagali so njim peki, steri so njim krü vozili. Kakoli je nevarno bilau, so zatok probali vsigdar več krüja pripelati v taborišče, kak bi smeli. S tejm so pomagali tistim, steri so najbolje potrebni bili, mlajšom pa

starcom. »Pomagali so nam preživeti in ohraniti vero v človeka,« je pravo Jože Vidič, steri se je kak mali pojbič rejšo iz taborišča s pomočjauv humanitarne akcije srbske pravoslavne cerkve, stera je pauleg večstau srbskij mlajšov rejšila skurok dvejstau slovenskij mlajšov tö, steri so potejm do konca bojne najšli zavetišče (menedék) pri srbskij držinaj v Bački.

V taborišči so najbolje trpeli mlajši pa starci, zavolo velkoga mraza v zimi 1941-42, zavolo glada, zavolo betega... Tau simbolizira spomenik tö, steroga so z vsejmi križi vred lepu obnovili, spomenik, na sterom mati krčevito k sebi stiska svojo dejte.

Kak so na svečanosti, stero so se udeležili tudi politiki in diplomati (med njimi dva ministra iz Srbije, nekdanji državni sekretar Marko Štrovs iz Slovenije, predsednik županijske skupščine Železne županije, generalni konzul R Slovenije Drago Šiftar...) vözdignili vsi, steri so guče meli, na žrtve se zatok trbej spominati, ka naj njini spomin bau nam v opomin (figyelmeztetés), ka se takšno nigdar več nej bi zgodilo.

Marijana Sukič

Evropsko leto medkulturnega dialoga (2)

Dragica Gašpar in sestrična Bernadette Gredlič, ki študirata v Ljubljani, sta se marca udeležili seminarja v Ljubljani z naslovom »International Communication« - mednarodno sporazumevanje. Prvi del prispevka ste lahko prebrali v naši zadnji številki.

* * *

Preden smo se lotili spoznavanja različnih teorij in debat, je bilo potrebno definirati, kaj sploh je kultura. Bila je zanimiva naloga, ker ponavadi ne razmišljamo o tem, kaj pravzaprav pokriva ta izraz. Enostavno povedano, kultura je vse, kar je značilno za nek narod: jezik, religija, literatura, umetnost, tradicije, navade, zgodovina, hrana, arhitektura, glasba, nacionalni šport, nezapisana družbena pravila, moda, šolstvo, način komuniciranja. To je bila naša izhodiščna točka.

Po definiranju kulture pa nam je vodja seminarja predstavil različne teorije in modele več znanstvenikov o temi kulturnih razlik in mednarodnega dialoga. Vsak strokovnjak razmišlja o tej temi malo drugače. Tako lahko države uvrščamo v različne skupine, po različnih kriterijih.

»Ena od možnih uvrstitev je po kriterijih slavnega nizozemskega sociologa, ki je od leta 1967 do 1973 izvedel največjo mednarodno raziskavo o vplivu nacionalnih kultur na organizacijske vrednote. Na podlagi dobljenih rezultatov je določil pet dimenzij, s katerimi lahko ugotavljamo razlike med kulturami.« Te dimenzije so odmik moči, individualizem ali kolektivizem, moškost, izogibanje negotovosti in časovni horizont, dolgoročna ali kratkoročna orientacija.

Glede teh dimenzij so raziskave pokazale, da je npr. na Madžarskem stopnja odmika moči nizka, v družbi prevladuje individualizem, stopnja

moškosti je visoka, izogibanje negotovosti tudi, in da je madžarska kultura relativno dolgoročno naravnana.

Ti izrazi nič ne pomenijo za laike, za strokovnjake pa predstavljajo vrednote družbe. Odmik moči pomeni neenakost med ljudmi v družbi. Ljudje pričakujejo in sprejemajo, da

Vodja seminarja dr. Johan Georg Lughofer

imajo nekateri več moči, da so eni drugim nadrejeni ali podrejeni. Če je odmik moči visok, to pomeni, da je v družbi stopnja neenakosti visoka. Visoka stopnja individualizma pomeni, da ljudje v družbi delujejo kot posamezniki in ne kot pripadniki različnih skupin. Kaže tudi na to, kakšen vpliv ima na primer družina ali druge, formalne in neformalne skupine na dejanje posameznika. Visoka stopnja moškosti pomeni, da v družbi prevladujejo moške vrednote, kot so dosežki, uspeh, denar, konkurenca, nad ženskimi vrednotami, kot so kakovost življenja, skrb za šibkejše, ohranjanje okolja in solidarnost. »Izogibanje negotovosti opisuje, kako člani družbe sprejemajo nejasne, negotove in dvoumne situacije. Družbe z visoko stopnjo izogibanja negotovosti poskušajo minimalizirati stopnjo negotovih situacij s pravili,

zakoni in kodeksi obnašanja.« Časovni horizont razlikuje med dolgoročno in kratkoročno naravnanimi kulturami. V kratkoročno naravnanih kulturah so cenjene tradicije, običaji, strpnost in spoštovanje imajo pomembno vlogo v družbi, značilno je družabno preživljanje prostega časa in potrošništvo, v poslu je poudarek na kratkoročnih dobičkih. Medtem ko je v dolgoročno naravnanih kulturah poudarek na varčevanju in naložbah, uspešnosti in gospodarnosti. V poslu je poudarek na prihodnjih tržnih uspehih.

To so rezultati različnih anket, ki naj bi predstavljale resnično situacijo. Vendar se seveda velikokrat nismo strinjali z rezultati raziskav znanstvenikov in smo veliko razpravljali o nekaterih izidih.

Ko smo bili videti utrujeni, nas je profesor Lughofer razvedril z različnimi kreativnimi nalogami, pri katerih smo morali vsi aktivno sodelovati. S tem mu je uspelo prepričati, da izklopimo možgane in začnemo sanjati o kosilu ali večerni zabavi.

Poleg teorij in situacijskih nalog smo se ukvarjali s študijami primerov, kot so kratke zgodbe, ki opisujejo ali resnične ali izmišljene, problematične situacije. Te primere smo analizirali in poiskali rešitve zanje.

Ogledali smo si film, katerega tema so tudi iz kulturoloških razlik izvirajoče težave. Naslov filma je Babilon, ki ga priporočam vsem. V filmu smo lahko spremljali dogodke v štirih državah, na štirih

koncih sveta. Ugotovili smo zaničilnosti teh popolnoma drugačnih kultur in razpravljali o tem, zakaj so se udeleženci sporov obnašali tako, kot so se, in kako bi se dalo premostiti nasprotja.

Temu multikulturalnosti in srečanja več kultur smo se približali tudi s praktičnega vidika. Ker je večina udeležencev samo za določen čas v Sloveniji, nam je bilo lažje razumeti težave bivanja v tuji kulturi. Ni težavno samo sožitje z ljudmi druge kulture, temveč lahko dela preglavice tudi slovo ob vrnitvi v svojo deželo. S to temo smo končali, dobili smo nekaj praktičnih nasvetov, kako se lahko izogibamo težavam.

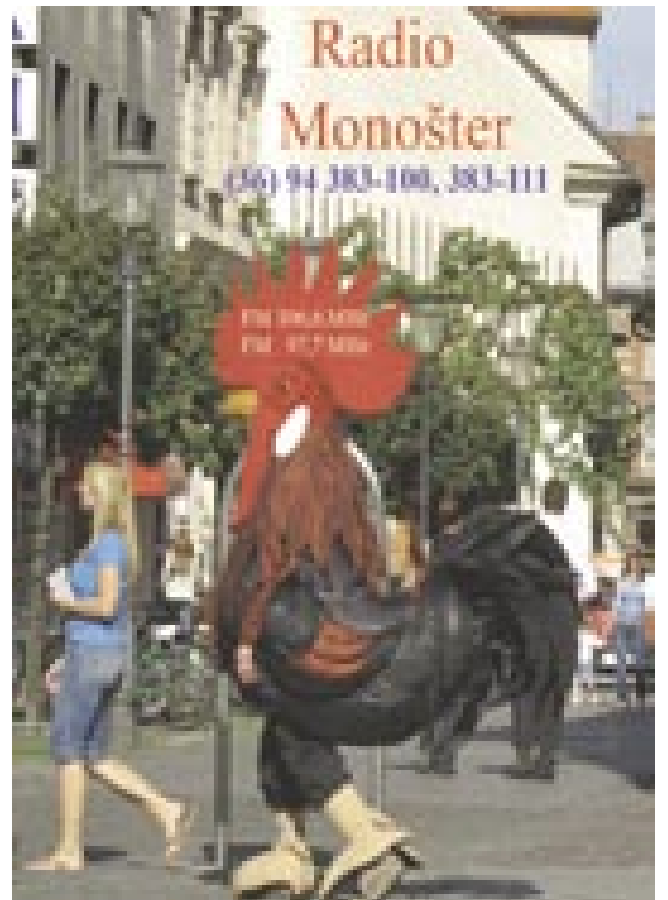
Na začetku seminarja smo dobili lepo pripravljene izročke, ki vsebujejo vse diapozitive prezentacije, ki jo je vodja seminarja pripravil, in še dodatne naloge in zanimivosti. Na koncu izročka najdemo ankete, ki jih lahko rešujemo sami, in iz rezultatov ugotovimo, v katero skupino sodi naša država, naša kultura in tudi naša osebnost. Zanimivo

je pridobljene rezultate primerjati z rezultati že omenjenih raziskav.

Organizatorji, oziroma ŠOU, je poskrbela tudi za to, da ne bomo dekoncentrirani zaradi praznega želodca. Ob petkih smo dobili med dvema učnima sklopoma, ki sta trajala po 90 minut, kakšen prigrizek in sok, ob sobotah pa razen prigrizkov še kosilo v neki indijski restavraciji.

Zelo se veselim, da sem se lahko udeležila seminarja, ker smo na njem pridobili znanje, ki kadarkoli pride prav. Naučili smo se strpnosti in tolerance do drugih ljudi, in urili smo svojo sposobnost, da zaznavamo čustva druge osebe, tudi če izhaja iz druge kulture. Vsi smo »obogateli«, ne samo z znanjem, temveč tudi z novimi prijatelji in mednarodnimi kontakti. Zato se moramo zahvaliti vsem organizatorjem in sponzorjem, da so omogočili seminar in seveda vodjo seminarja, ki nam je pokazal nek čisto drugačen pogled na svet.

Dragica Gašpar

Spejvali smo v Gradci pri Pivki

Gornjeseniške ljudske pevce so pozvali na 9. majuš v Gradec pri Pivki. Po prvici povedano, so našega župnika Ferenc Merklina pozvali Marjan Škvarc, župnik cerkve

šli na paut, vej je pa vremen to pomagalo nam, ka je lejpi cajt bio. Po dugoj pauti smo se dvakrat stavili, ka bi si malo noge vövtegnili, v dosta mestaj so ceste popravljali in

Gorenjeseniški ljudski pevci na odri

sv. Petra v Pivki. Župnika se že dolgo poznata, tak so Marjan Škvarc pitali našoga gospauda, če poznajo kakše ljudske pevce. Tak so te oni prosili nas, gorenjeseniške ljudske pevce, če bi se za to podali. Obečali smo jim, ka mo šli. Gradec je ves, dva kilometra

je trbelo dosta čakati. V pau sedmoj smo prišli v Gradec. Naši gostitelji so nas že čakali. Istina, ka je glavni organizator ešče v delavnom gvanti bio, mislili smo, ka je kakšni pomočnik ali je prišo z njive. Kak nam je pravo, prireditev bo »domača«, tak mo se ležej

Pri kapejli v Gradci

od Pivke, do stere se pripelamo, če po Postojni zavinemo na pravo. Tü so organizirali koncert, šteroga majo vskašo leto na sprtolejt. Na letošnjom je domanji kvartet Sonček emo 15. jubilej. Gospaud Marjan Škvarc so zato pozvali ljudske pevce z Madžarske to, naj na tom koncerti spejvajo pevci iz več rosagov. V petek v pau ednoj smo se odpelali z doma. Veselo smo

družili pa pajdašivali. Včasik nas je pelo v svojo klejt, naj bi se malo osvežili. Više toga rama je bila mala kapejla, ravno so šmarnice (večernice) meli. Šli smo v kapejlo, mala deca iz nižji klasov so rožni venec molili. Nika ji nej mautilo, ka smo notri staupili in z njimi vred molili. Tri mamice so bile s tejm mlajši pa spoj male so to s seboj mele. Meni se je tou

preveč vidlo. Na konci, gda je deca zmolila rožni venec, me je ena mamica pitala, če smo kakšna skupina. Sam ešče nej dala valas, mi je že pravla, če znamo kakšo Marijino pesem, naj go spejvamo. Pa smo že začnili Marija nebeska Kralica in Spet kliče nas venčani maj. One so nam to pomagale.

V tauj maloj vesi žive 17 družin. Vsakša družina en keden odi v kapejlo zvonit na den trikrat, tak se menjavajo. Kapejle zavetnik je Sveta Trojica, tü na leto gnauk ali dvakrat majo sveto mešo. Držijo se k župnijski cerkvi sv. Petra v Pivki. Tam so župnik Marjan Škvarc, ki so nas na tau prireditev pozvali.

Pevci smo se pomali pripravljali na večerni nastop. Večer ob pau deveti se je začno koncert z domanjim kvartetom. Potem so vse skupine pozdravili, povedali so, da je ta prireditev za zamejske Slovence, če gli več nega meje. Znova so zapeli jublanti, potejm je vsaka skupina zapela štiri pesmi. Bile so Dalmatinke, Hrvati, Slovenci iz Italije, Avstrije in Madžarske. Dosta različni pesmi smo leko čüli. Nastop je biu v prosti dvorani, velki kak en škedjen, s slamo pokriti. Oder je biu preprost, a lepo napravljeni, okinčani. Ne vejim, odkec je prišlo telko lüstva, dvorana je nabito puna bila. Vrata so odprejta bile, venej so nej samo nastopajoči bili, nego drugo lüstvo to, stero je poslušalo spejvanje. Če je puna dvorana, te nastopajoči vekšo korajžo majo spejvati, tü je to tak bilau.

Prespali smo v lejpoj domačoj iži pri enom pevci. Lepau se zahvalimo gospej Anici in sini Gašperi. Kesno večer je nas mladi pojep čako, mamica je pa prinesla palinko, kak oni pravijo, šnops.

V soboto so naš župnik prišli po nas in smo se pelali nazaj v Gradec. Tü so nas že z zajtrkom čakali, z dobrimi do-

Podatki iz bilance Javne družbe Radio Monošter za leto 2007

Občni zbor Državne slovenske samouprave je na zadnji seji, 30. aprila, razpravljaj o gospodarjenju Radia Monošter in sprejel finančno poročilo. Na predlog kontrolne komisije objavljamo glavne postavke bilance:

Opis postavke	v 1000 €	
	amorski pretekloga leta	amorski tekočog a leta
AKTIVA		
A. Osnovna sredstva	23.278	23.278
I. Neopredmetena (nepremična) sredstva	123	123
II. Opredmetena osnovna sredstva	23.155	23.155
III. Dopolnilna finančna sredstva		
B. Obratna sredstva	5.373	5.160
I. Zaloge		
II. Prejete davke	28	28
III. Kuponirane finančne sredstva		
IV. Odložišča pri bankah, tisk. in galericah	5.345	5.132
C. Finančna sredstva (razpisna)	122	12
Skupaj sredstva	28.774	28.460
PASIVA		
A. Kapital	24.479	24.192
I. Vrednoteni kapital	1.000	1000
II. Kapitalna rezerva		
III. Rezerva za dobitak		
IV. Preostali (ost) dobitki od druge javne	13.479	13.192
V. Osti dobitki od druge javne pretekloga leta	8.300	-7.200
C. Poslovna in poslovna obveznosti	0	1.668
I. Dopolnilna finančna in poslovna obveznosti		
II. Kreditirane finančne in poslovne obveznosti	0	1.668
D. Pasivna sredstva (razpisna)	395	600
Skupaj obveznosti do vseh kreditov	24.774	26.460

Dohodki v letu 2007: 32.846 eHUF

Odhodki v letu 2007: 35.132 eHUF

Štefan Küplen
finančni direktor

manjimi klobasi, šunko, čajom pa kavo. Župnik Marjan Škvarc so z nami bili in so nas pelali na Pivko v cerkev sv. Petra. Gospaud župnik so že od l. 2000 v pivški župniji. Freske v cerkvi so naredili akademski slikar in duhovnik Stane Kregar. Kip sv. Petra je na sredini, više oltara, okoli na stenaj so freske. Šli smo na farof, dobili smo sv. kepece, knjigo Ti imaš ključke, člani kvarteta so nam pa dali šapke, CD, kaseto, pa kejp, stero ga so gospauda Mirana pridne roke izrezale iz

lesa. Tej lidge so v srci bogati, s takšno lübeznostjov so vse tau nam podarili. Nej so nas steli pistiti, nas je pa že cajt preganjo, naj nas župnik pri cajti leko spovejo svoje mlajše, steri so drugi den prvo spauved meli.

Bog poplačaj župniki Škvarci, kvarteti to lejpa hvala za vse. Našomi župniki Ferenci Merklini se zahvalimo, ka so z nami bili in po njinoj zaslugi smo leko bili na toj prireditvi, Slovenski zvezi pa za pautno ceringo.

Vera Gašpar

OD SLOVENIJE...

Predsednik države obiskal Izrael

Predsednik republike Danilo Türk se je mudil na tridnevnem obisku v Izraelu, kjer je sodeloval na konferenci Facing Tomorrow, srečal pa se je tudi z izraelskim predsednikom Šimonom Peresom, premierom Ehudom Olmertom in zunanjo ministrico Cipi Livni. Türk in Peres sta spregovorila o več mednarodnih temah, še posebej o tistih, ki so povezane s prihodnostjo Bližnjega vzhoda. Slovenski predsednik je z delegacijo v Jeruzalemu obiskal tudi spominski muzej Jad Vašem, kjer je med spominsko slovesnostjo položil venec v spomin žrtvam holokavsta, in izraelski narodni muzej.

Visok obisk s Kitajske

Predsedujoči EU, slovenski premier Janez Janša je v Ljubljani sprejel predsednika kitajske ljudske politične posvetovalne konference Jia Qinglina, s katerim sta se pogovarjala o nadaljnji krepitvi odnosov med državama, še posebej na področju gospodarstva. Izmenjala sta tudi poglede na olimpijske igre in odnose med Kitajsko in EU. Janša je Jiu, ki je formalno četrti najvišji človek v kitajski državni hierarhiji, izrazil tudi solidarnost ob silovitem potresu, ki je prizadel jugozahod Kitajske.

Spomenik Primožu Trubarju odkrili tudi v zamejstvu

V Sovodnjah ob Soči so slovesno odkrili spomenik Primožu Trubarju. Slovesnost je sodila v okvir proslav ob 500. obletnici rojstva začetnika slovenskega knjižnega jezika, Slovenci na Goriškem pa se želijo na ta način oddolžiti spominu na Trubarja, ki je novembra 1563 pridigal in prenočeval v Sovodnjah. Doprsni kip je postavljen pred Rubijskim gradom v Sovodnjah, ob ulici, ki nosi ime po očetu slovenske pisane besede. Bronasti kip je izdelal v Bukarešti rojeni kipar Dumitru - Ion Serban, ki že vrsto let živi v Vidmu.

»Kučo so mi porušili, hišo so mi pripelali«

Kak se prejk Dolejnc pelam, na ednom brejgi gnauk samo edno moderno malo ižo zaglednem, štera je na prvi pogled iz kontenera napravljena. Pred ižov edna starejša tetica sedijo v stauci z botom v rokej. Tau bi edna lejpa idila bila, samo ta moderna iža pa tetica mi nikak »ne pašeta« vküper. Kak so tetica *Marija Varga* (ime sam sledkar zvedo) v tau ižo prišli, zmišlavam sam v sebi. Nikak sam nej mogo tau pomiriti. Za deset sekund sam že tam pri njih bijo pa sam je spitato.

• *Kak ste vi v tau moderno ižo prišli?*

»Tak ka tisto staro kučo, štera je tū stala, so mlajši dolarazmetali, zato ka je že sploj stara bila, pa nanikoj prišla. Mlajši že vse svoje hiše majo, pa se njim nej vidlo, ka dja v tauj staroj kuči živem. Kak tau vōvidi, so večkrat prajli, pa te gnauk so se samo odlaučili, pa so go dolarazmetali.«

• *Gda je tau bilau?*

»Lani.«

• *Gde ste bili dočas, ka ste nej meli tau nauvo ižo?*

»Tam v sausedi sin ma tisto brunarico, tam v garaži sam bila dočas, ka je ta gotova nej bila.«

• *Gde so vaši mlajši?*

»Dva sta v Nemčiji, eden sin pa edna hčerka v Avstriji, eden sin pa v Ljubljani. Vsi so mladi vkraj z dauma odišli za volo službe. Zdaj pa te samo pridejo pa odidejo.«

• *Zato vas kaj poglednajo?*

»Nika ne morem prajti, zato ka redno odijo domau. Tau ižo, gde sam zdaj, tau de hčerka mejla, štera je v Avstriji.«

• *S koga je iža napravljena?*

»Tau je niši kontener. Ranč nej eden, liki z dvōma je vōnapravljano.«

• *Vzimi je nej mrzlo v iži?*

»Kak bi pa bilau mrzlo. Dja tau zrihtam kak mi paše. Samo

Marija Varga pred svojo nauvo ižo

mlajši so nej pistili. Tau so prajli, ka je že sploj prka pa go ne more več obnaviti. Tak sam te nikak zato privolila.«

• *Kak brž je gotova gratala ta hiša?*

»Tau je vse sploj hitro šlau. Najprvin je v Radgoni naraučiti trbelo te kontenere. Tam

nica pa WC, drugič künjo pa jedilnico. Tau bi videti mogo, gda so tau praznili pa vküpkjali. Dja sam tam spodik sejdla pri brunarici, pa od tistac sam gledala, ka delajo cejliden.«

• *Kak je bilau, gda so vam staro kučo rüšili?*

»Kontenerska« iža od zvüna

so je cejlak kredi vōnaprajli. Gda so je pripelali, te že samo par dni, pa hiša kreda bila. Na plac kama se je tau doladjalo, tau smo mi mogli dolazbetonerati. Više kontenera smo

»Sploj žalostno. Nej se mi je dalo vō iz stare kuče titi. Več dnevov smo pakivali, dočas smo vse vōspakivali. Pa tau, ka smo vōspakivali, ranč nej bilau potrejbno. Zdaj edno desetino nej mam s tauga, pa itak mam vse. Tau ne vej, kak je tau. Vse me je srce bolelo, gda sam vidla, ka mi rojstno hišo porüšijo. Cejla zidina je s spomini bila puna. Dapa zdaj sam že rada v tauj nauvoj hiši. Nika lagvo ne morem prajti, vse je odlično.«

• *Sto vam te lejpi ogradec vredi ma?*

»Hčerka vsakši keden četrtek ali petek domau pride pa do nedele je doma. Te rauže, ka tū vidiš, tau vse je ona posadila pa je vreda ma.«

• *Nej samo za volo ogradca je lepau tū pri vas, liki zato tū, ka ste vrkar na vrhi nej?*

»Če kauli gledam, te cejle Būdince, Dolejnca vidim, pa eške hodoško cerkev tū. Sama sam pa čas mam tū venej sejditi pa kauli vrat gledati, vejpa tak sam cejlo zimau znautri bila.«

tau ne vej, kelko de trbelo plačati, zato ka tej radiatorji, ka sagrejvajo, so na elektriiko. Tau je sploj dobro ovak, zato ka se samau priklüči pa odklopi.«

• *Kakšne prostore mate v tauj iži?*

»Spalno ižo, künjo z jedilnicov, WC pa tuš. Tak ka za ednoga človeka je vse. Najbaukša je pa tau, ka v zimi nika nej trbej vōiti. Cejli den sam na toplom, nej trbej drva nositi pa nej nalagati. Tak sam kak kakšna grofica.«

• *Kak se vam vidi hiša?*

»Zdaj se mi že sploj fejst vidi. Na začetki sam pa sploj čüti nej stejla od tauga. Dja sam v staroj kuči stejla ostati, dapa

Mala, prilična künja

strejo dali naprajti, zato, ka etak lepšo formo ma, pa bola tak vōgleda kak edna hiša.«

• *Nagnauk so cejlo hišo leko pripelali?*

»Nej, dvakrat so go pripelali. Gnauk tisti tau, gde sta spal-

Karel Holec

Prauška v Máriagyúd

Naprej pred vüzmom je naš škof dr. András Veres na znanje dau župnikom, naj vsakši v svojoj fari vöoznani, ka 1. majuša bau prauška s cejle sombotelske škofije v Máriagyúd. Té kraj je od varaša Pécs eške kakšni 20-25 kilomejtarov.

Cerkev v Máriagyúdu

V našoj fari je dugo tak vövidlo, ka nika nede iz te prauške. Ali gda je cajt kaulek prišo, se je samo iz naše vesi, iz Sakalauvec glasilo dvajsti lidi. Pa iz Števanovec pa Dolenjoga Senika so tö šli vernicke, tak se je bus napuno.

Zazrankoma v 5. vöri smo že z daumi šli, je ešče kmično bilau. Vodili so nas naš župnik Ferenc Merkli. Sprvoga smo malo ešče kaj drejmali, litji gda se je vcejlak vöosveklilo pa se je sunce tö vöpokazalo, smo vsi oživeli. Župnik so nam etak pravli: »Moji verniki, ki smo se na tau dugo paut podali, zdaj pa začnimo moliti, častiti pa moliti našo nebeško

mater. Prošiti jo, naj nam pomaga, ka srečno ta pridemo pa nazaj domau tö.« Molili smo raužen vejnec, popejvali lejpe Marijine pesmi.

V pau edenajstoj vöri smo na kraj prišli, lüstvo je pripelalo kauli 45 autobusov, navzoči je bilau kakšni 2300 vernikov. Sveta meša se je začnila v edenajstoj vöri, služo go je sombotelski škof András Veres. Trno lejpo predgo je držo. Vö je zdigno, ka smo prišli pozdravlat Mater Božo, od stere trošt dobimo vsi, steri vörjemo, ka je nevtopena, pomočnica krščenikom ino mati našega odküpitela, ki je smrt strpo za vsakšoga človeka. K njej se priporočamo, gda nas nevola in žalost teži. Prevnogo lidi je k sebi vzelo božo tejlö. Pri meši je lepau spejvo pevski zbor iz Sombotela. Dosta poznani župnikov je tö bilau, steri so prišli s svojimi prauškari. Meša je trpala do pau edne. Po tistim smo meli malo časa, ka smo obed pogeli. V pau dvej smo se prauškarge na dva tala razdelili. Tej eni so v cerkvi ostali, ka so oltarsko svestvo molili, bila je spejvana litanija tö. Drugi tau prauškarov je pa išo na križno paut, daleč vö po brgej, kakšni dva kilometra. Zadnja štacija je Pieta, gde Boža Mati svojoga mrtvoga sina drži v naročji. Lejpo düšno spominjanje je ostalo človeki v srci.

Po tretjoj vöri smo se odpelali v Pécs, ka je več lidi bilau med nami, ki so ešče v tom varaši nej bili. Poglednili smo si džamijo, stera je ešče iz tisti cajtov, gda so Törki kralüvali na Vogrskom. Tak je zozidana, ka šest tjiklav ma. Zdaj so go na dva tala vzeli, v ednom tali se služü katoliška božja služba. Po tistom smo si poglednili baziliko, tau pa ranč ne morem taprajti, kak je lepau vönamalana, poslikana. Sto Biblijo šte, je tam vse najšo, ka je v tej svetij knjigaj napisano. Če bi si človek vse ginau sto pogledniti, bi več časa nüco, nej samo kakšno vöro.

Med tem časom se je vrejmen tö na lagvo obrnau. Grdi črni oblacke so pokrili nebo, obliskanca je bila, dež se je pa tak lejvo, kak če bi ga iz vrča lejvali.

Po dežji smo se napautili domau, prevnauge svete pesmi smo spejvali, gnauk vogrsko, gnauk slovensko. Tak smo hvalo dalo B.D.Mariji, ka smo zadobili tau milost.

Emá Sukič

Sakalauvski folkloristi v Székesfehévári

Folklorna skupina Slovenske zveze v Sakalauvcáj je z veseljom vzela pozvanje Slovenske samouprave v Székesfehévári. V varaši Székesfehévár je devet manjšinski samouprav, zvöjn Slovencev majo Srbi, Hrvati, Nemci, Ukrajinci, Romi, Slovaki, Poljaki pa Armenci samoupravo. Slovenci svojo samoupravo majo že šest lejt. Njij je pet. Sto so? Tau so Slovenci, steri svoje korenjé majo v Sloveniji, eni v Kobilji, etak največkrat v té tau odijo ške gnesden tü.

Varaš Székesfehévár ma že drügo leto Narodnostni den, letos je bijo 10. majuša. Na trgi občine je velki plac, gde je bijo postavljen velki pokrit oder pa pripravljeno mesto za lüstvo. V kulturnom programi so se zvöjn Romov vse manjšine nota pokazale, največ z ljudskimi plesi, pesmimi pa muziko. Dosta mlajši skupin je tü bilau. Gvüšno, ka je domanji narod leko vido lejpi pa pester (színes) program, vsi so bili redno pripravljeni. Narod je lepau vküper prišo, vse duže, vse več lüstva se je zbralo, stero je bilau skaus aktivno, je poslöjšalo pa fejs ploskalo. Se je vidlo, ka je lüstvo vcuj navčeno, ka med više staugezzero lidi dosta fela lüstva živé s svojo bogato kulturo.

Narodnostni den v Székesfehévári je največšo lepoto emo v tejm, ka je lüstvo v trej vöraj vküper z domanjimi Vaugri devet manjšinski programov leko vidlo, ka je bilau nin malo gledalo življenje tej narodov tü. Skupine so s svojimi plesi, pesmimi pa z lejnim gvantom pokazale, kak pošöjvajo kulturo svojga naroda, kašni odnos majo do svojga naroda pa kak radi spejvajo pa plešejo. Najbola sam pa bila vesela, gda so sakalauvski mladi folkloristi maširali na oder. Nejsam njim bila nevoščena, gda so zazranka na busi zvedli, ka njini mentor Zoran Domjan nej mogo priti. Problem je bijo samo v tejm, ka so bili pripravljeni s pau vörnim programom tak, ka so za en tau programa meli čisto nauvi ples, steroga bi leko plesali samo vküper z mentorom. Ka pa zdaj? Vala Baugi, ka folklor ma dobroga harmonikara, steri je vküper s folkloristi namesto panike trno dobro pa srečno rejšo problem. Pred nastopom, v dvajsti minutaj so prejk napravili program, s sterim so srečno nota pokazali slovensko kulturo ljudskih plesov. Bili so vsi maksimalno koncentrirani, držali so se, kak je naprej napisano,

bili so karažni, plesali so z nasmejanimi obrazi, pari so pazili na eden drügoga pa so djuvkali, kak se šika. Mladi Sakalauvcarge so se zavedali, ka njini program v Székesfehévári predstavla slovensko manjšino na Vogrskom. So rejsan vödjali zasé! Mislim, ka zvöjn méne je najbola vese-

Z gostitelji, člani Slovenske samouprave, na ogledu mesta

li pa ponosen bijo predsednik slovenske samouprave v Székesfehévári István Grabec, steri je tau priznau tü. Zatau se zvöjn mladini posaba lepau zavalimo fudaši Boris Velneri pa bobenoši Brankoni Baumani.

Na slovenskoj samoupravi so se brigali zatau tö, naj malo leko spoznamo té velki varaš pa naj se vsi dobro poznamo pri njij. Pelali so nas v Romkert pa grad Bori, gde so nam dosta vse taprajli od gdasvejtašnjoga kraljevskoga varaša, leko smo se radüvali lejpi freskam, kejpom, kipom pa zidinam. Na konci so nam pokazali naravne lepote, jezero Velence, gde nam je med gostitelji Lajos Horgas dostavse pripovejdo. Meli smo se fajm, kak šegau ma prajti naš Lujzek Hanžek na Seniki. Zatau se želim v imeni vsej plesalk, plesalcov, dva muzikanta trno lepau zavaliti predsedniki Istváni Grabeci, njegovj ženi Évi pa Lajosi Horgasi, ka so nas lepau pa prijazno gora prijali.

Tekst pa foto: Klara Fodor

... DO MADŽARSKE

Bivši premier v Izraelu

R Madžarsko je na konferenci, ki so jo priredili 14. maja v Jeruzalemu ob 60-letnici ustanovitve Izraela, zastopal bivši premier Péter Medgyessy. Premier Ferenc Gyurcsány je svoj napovedani obisk odpovedal, kajti madžarski parlament je dan potem razpravljaj o novem zakonu o privatizaciji Državne zdravstvene zavarovalnice.

Javna tribuna v Monoštru o sežigalnici odpadkov

14. maja so v Monoštru organizirali javno tribuno o načrtovani sežigalnici odpadkov v industrijski coni Heiligenkreuz, ki so se je ob domačinih udeležili tudi razne okoljevarstvene organizacije, predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, okoljevarstveni eksperti raznih strank ter tudi predstavnik investitorja, ki je v tem primeru BEGAS AG. Sporazum Espoo namreč predpisuje, da je v primeru investicij, katerih vpliv sega tudi v sosednjo državo, obvezno organizirati javno tribuno. Madžarska stran sicer nima pravice veta, le svoja stališča lahko posreduje avstrijskim organom. Na javni tribuni je bilo razpoloženo precej napeto, predstavnik investitorja je na vsa vprašanja odgovoril, da bo investicija ustrezala najbolj strogim predpisom Evropske unije.

Programi, prireditve

- 23. maja bo števanovska otroška folklorna skupina gostovala na osnovni šoli v Dobrovniku.
- 24. maja bo potekalo v Križu nad Trstom srečanje pevskih zborov iz Slovenije, Avstrije, Italije in Madžarske z naslovom »Pesem ne pozna meja«, ki se ga bo udeležil Mešani pevski zbor Avgust Pavel.
- 24. maja bo v Preddvoru mednarodni folklorni festival, na katerem bo nastopila gornjeseniška odrasla folklorna skupina.
- 25. maja bo v Črenšovcih srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, na katerem bodo zapele tudi monoštrske ljudske pevke.

»Eške dosta kaj znamo«

Struženje lesa – Strugarstvo

Gnes mo vam pisala o malo ovakšoj pa malo nej vsakdanešnoj domačoj dejavnosti. Tou je struženje lesa. Pri tom deli veliki tau napravi poleg človešij vrlj rok eške mašin, šteromi se pravi stružnica. Stružnica vrti falat lesa, mešter ga pa ročno

pomalek na interneti vö isko, ka bi njega leko zanimalo. Najprlej je ščeu, ka bi neka z železa delo, te ga je pa lejs potegno. Tak se je pomalek po interneti sam kcoj navčo toga dela. Dobro je, ka zna angleški, ka so spletne strani, na šteraj je tou

Leseni izdelki Ljubomira Zečeviča z Vaneče

z različnimi orodji (szerszám) oblikuje.

Takše fele mešter je *Ljubomir Zečevič z Vaneče*. Ljubomir je doma s Hodoša ovak, tak ka se je cejlo otroštvo rad z lejsom špilo. Najbole je biu važen, gda je meu mali nožek v žepki, pa je leko kaj z njim napravo. Naj-

bilou prikazano, vse bole takše bilé: ameriške, angleške, avstralske, novozelandske... Tak ka se je od tujih meštrov včiu. Strugarji iz tej držav nikaj ne skrivajo, vse predstavijo, kak ka napraviti. Vsakši izdelek, ka ga napravijo, je pa eden edini, se pravi unikat. Tüdi če bi ščele

Naužicke za struženje

večkrat so bile tou male füčke. Zdaj, ka je že v penziji, pravi, ka bi rad delo vsefelé, glina ga zanima tü, pa rezbaro bi kaj, liki nema likovnih spretnosti, kak sam pravi. Gda je eške v službo odo, je takše delo delo, ka je dostakrat mogo vnoči dežuren (ügyeletes) biti. Te si je drügo nej znau začniti, kak ka se je spravo za računalnik, pa

dva gnakiva napraviti, ne morejo, zatou ka so vzorci lesa na vsakšom falati ovakši. Tak redno je Ljubomir tou začno delati pred kakšimi 5 lejtji, zdaj eno tri leta je pa začno tüdi malo odavati. Tak trbej. Če človek kaj zna, tou more probati v pejzeze spraviti. Gnes den je vse tak. Pomalek si je garažo v delavnico spremejno,

küpo si je staro stružnico od tišlara v Andrejcaj, na štero je fejst ponosen. Što pa nej bi biu, prej ka naj bi bila s časa Marije Terezije. Ma pa tüdi eno novejšo, obej pa redno nüca. Na stružnico gor dene falat lesa, šteri vaga 20 kil tö. Té falat se vrti na stružnici z brzínov 500 obratov (tou je 60-80 km/h), te ga pa s takšimi nožami, ka so različnih form pa majo leseni ročaj, pomalek obliküvle. Na konci mora malo zošmerglati, polakirati pa posišiti.

Zatou ka nüca različne vrste lesa, me je zanimalo, odkejc vse tou dobi. Pravi, ka njeme lidgé dostakrat javijo, če kaj podirajo, pa ne nücajo. Večkrat pa najde kakše podrejtjo drejvo, ali kaj küpi na žagi, v glavnom se znajde. Najlepši njemi je orej, ka ma najlepšo strukturo lesa, sliva je tü fejst lejpa, poleg tej pa eške hrast, brest, delo je že iz palme tü.

Njegovi izdelki so fejst različni. Dela posode raznih oblik, vaze, čaše, zapestnice (karkötő)... Vsakši izdelek je po svoje lejpi, rejsan sta ranč dva nej gnakiva. Té izdelke leko vidite na kakšij prireditvaj, sejmaj, rokodelskij tržnicaj,... majo pa jih v Veržeji v DUO centri tü. Dosta pa, pravi, ka oda na Bledi, kama trno rad ide. Rad bi mlade tö kcoj včiu, liki pravi, ka je tou delo malo nevarno, pa ga malo straj. Že se njemi je zgodilo, ka se je kakši nož potro, pa je po lufti letelo. Malo v smeje mi je pravo: »Naj mi dajo sobo na Primorskem, ka mo tam fajna na počitnicaj pa mo drüge poleg včiu. Delo mo do nezavesti.« Mislim, ka de gospoud Ljubomir tou eške dugo delo, ka je eške mladi pa pun volé do dela.

Jasmina Papić

(podatke zbrala avtorica za potrebe projekta *Craftattract - tradicionalne obrti - nove atrakcije za kulturni turizem, Intereg IIIA, Sosedski program Slovenija - Madžarska - Hrvaška 2004 - 2006, ki ga za Pomurje izvaja Pokrajinski muzej Murska Sobota*)

Pismo iz Sobote

KA LEKO POVEJ LÜBEZEN?

Lüblene moje, dragi moji, brezi lübezni nega pa bi nej bilou žitka na tom svejti. Tak bar pravi stara rejč, ka so jo že poslušali od naši dejdekov njivi dejdov dejdeki. Depa name zdaj ne miga, kak stara je ta rejč, liki me bole miga, kakše fele lübezni poznamo.

Kak prvo mi vpamet spadne lübezen med moškím pa med žensko. Tisto o lübezni med moškím pa moškím ali žensko pa žensko mi žmetno v glavou dé. Tak tou je, ge sam bole staromouden gé. Tadale, je lübezen starišov do mlajšov, pa mlajšov do starišov. Tou trno dobro razmim. Edna vcejlak ovakša je lübezen do svoje žepke. Pa znouva vcejlak ovakšna je lübezen do pijače. Soldacke trno radi gučijo o lübezni do svojiga orsaga. Za tou lübezen sam eške nej čüu, depa gvüšen sam, ka geste lübezen do politike tö. Kak geste lübezen do vsega lejpora tö. Na, tou so vcejlak ovakšnivi dve lübezni, ka je politika nikak nej lejpa.

Ja, lübezni je trno dosta na toum svejti. Za vse lübezni dola napisati bi té edne novine gvüšno nej dosta velke bile. Zato več nemo od toga brodo. Tou pa zato, ka name najbolje miga, ka nam vsikša lübezen guči, ka nam pripovedavle. Že, če se stavimo pri lübezni do politike, tou leko trno dosta o človeki povej. O tistom, ka tak nebesko lübi politiko. Eške več pa ta lübezen guči o tom človeki, če ga eške malo bole spoznaš. Po tistom tak brž gor prideš, ka je lübezen do politike nej nika drugo, kak lübezen do toga, ka šké nekak vsigdar prejden biti, ka šké ravnati z našimi žitki, ka šké, naj ga lidgé poštüjejo ali pa stra majo pred njim, pa šké tou tö, naj de njegva pamet najbolje pametna. O lübezni do svoje žepke vam nej trbej nika dosta tumačiti. Tou je poznana lübezen. Saj naj bou moja žepka puna, mo jo emo rad, ka de vse pokalo od velke lübezni. Tou se pa tak naredi, ka nemaš nikoga drugoga rad, samo svojo žepko puno pejnež.

Kak sam povedo, geste vnougo lübezni. Tak kak lübezen do svoje tašče. Ta je edna od najbolje čüdne lübezni. Si leko broдите, ka bi stoj za mene leko pravo, ka gorim v lübezni do moje tašče Regine, trno čedne ženske? Ali pa če poglednemo ovak, ka bi leko moja tašča Regina, trno čedna ženska, prajla, ka cejla trpeče v lübezni do mene? Takšo se vejn ne more zgoditi. Tou pa zato tö, ka bi vam ge nej mogo več takšo pisati od nje. Vej pa bi me zatoga volo šefica Marijana Sukič na nikoj djala.

Zato ge leko povejm, ka dé za nekšne fele lübezni do moje tašče Regine, trno čedne ženske. Depa nej za lübezen, ka bi njoj leko pravo, ka je lübezen. Tou je gé tou, ka bi mi trno falila, če bi jo nej emo. Na, od toga guči moja lübezen, ka je nej lübezen, liki je ... Ka pa ge vejm, ka je gé! Pa si leko broдите, kelko lidi bi gora plačalo, če bi moja tašča Regina, trno čedna ženska, nej mejla mene? Boug moj, na tou si ranč neškem brodititi! Zdaj mene vsigdar ma pri sebi, ka leko na meni sprobavle svojo naturo. Če bi mene nej mejla, bi na drugi moškaj sprobavla. Leko na sou-sedi, na poštaši, na mlejšari, na bautoši pa eške na kom. Zato pa ge tou pomalek tatrjim, ka mam lidi rad. Neškem, ka bi drugi gor plačali. Vidite, tou je tö nikšne fele lübezen. Ka nam leko una pripovejda? Leko tou, ka rejsan lübum lidi ali pa tou, ka škem eške tadale trpeti, ka leko, ka sveti gratam. Tou pa je že nikšna druga lübezen, lübezen do svetosti. Aj, dragi moji, lüblene moje, pomalek se pripravljajte, ka te začnoli k meni moliti. Depa do tačas, lübite edni druge, radi se mejte, pa bojte zalübleni v žitek!

Miki

OTROŠKI

NAŠA ZLATA RIBICA

Svejt je čüdno vküper napravljeni. Lidge ne võrvlejo najbolje, ka bi se godili čüdeži.

Depa po drugoj strani bi trno radi bili, ka bi se godili. Te je pa spoj nej čüdno, ka v zlate ribice ne võrvlejo, bi je pa radi meli bar v bližnjom potoki.

Pa ništérni ranč ne vejo, ka una rejsan tam živé.

VCEJLAK NORMALEN DEN

Na svejti so dnevi puni nevole. So dnevi velkoga veseldja. Gestejo dnevi žalosti tó. Pa gestejo dnevi velke sile. Gvüšno pa je tou tó, ka se najde kakšen manjasti den. Zmejs pa se leko zgodi, ka je kakšen den vcejlak normalen. Pa če je tak pri lidaj, se takšen den leko zgodi v potoki od zlate ribice tó.

Kak võvidi vcejlak normalen den v njenom potoki? Takši normalen den se začne, gda nouč tamine. Lidge dejo v službo, ribe pa ne odijo v službo. Vse ka njim trbej, se leko najde v potoki. Na, leko povejmo, ka une tó majo nikšne fele službo. Ribja služba je plavanje. Depa človek je v službi nej cejli den. Ripe pa cejli den plavajo pa vnoči tó. Tak leko povejmo, ka so ribe cejli den v službi. Tak je gé, gda je den vcejlak normalen. Pa tadale je vcejlak normalno tou tó, ka je nika ne postraši. Ka nikšen človek ne pride do potoka, ka bi je škeu zgrabiti. Pa je vcejlak normalen den po tistom tó, gda je v potoki nej preveč dosta pa nej preveč malo vode. Eške najbolje pa se normalen den pozna po tejm, ka zlatoj ribici nej trbej nikšnoga želenja spuniti. Tou pa zato, ka se nika takšnoga ne zgodi.

Depa za njou je tou spoj nej vcejlak normalen den. Vej je pa spunjavanje želenja njena služba, ka nej? Zato tou za zlato ribico nikak ne more biti takši normalen den, kak je za druge ribe.

- Kuman čakam, ka mine té vcejlak normalen den. Naj se že začne nika goditi eti koulivrat, - se ma šegou zgučavati na takšen den.

Na, trbej povedati tou tó, ka se njoj včasim takši den trno vidi. Depa samo eden den. Če sta vküper dva vcejlak normalniva dneva, se njoj več ne vidi. Vse druge ribe plavajo es pa ta. Tou znamenüje, ka so v službi. Samo una je nej v službi. Zato jo na drugi den že tou mantra, ka jo ne bi druge ribe mele za manjico.

- Spunjavam želenje! Vöspunim, ka si stoj želej! - se vej drejti gor pa doj po potoki kak na kakšom senji. Pa tou samo zato, ka naj ribe vidijo, kak ma volou delati. Naj vidijo, ka je nej manjica.

- Na, tej normalni dnevi pa se že trno dugo vlečejo, - se po tistom vsigdar zglati stari ribak. - Naša zlata ribica se že palik za delo gorgemle.

Pa zatoga volo so dnevi več nej najbolje normalni. Tou pa zato, ka zlata ribica takšo nevolou ma. Pa če ma nevolou takša čalerska riba, se den vcejlak võmini. Tak je tou več nej vcejlak normalen den, liki grata nevolou den. Po tistom leko grata čemerasti den. Eške bole za tistim pa nevolou čemerasti den.

- Na, dobro je gé, ka se je začnola nevolivati ta naša zlata ribica. Tak je premíno vcejlak normalen den. Pa je zatoga volo una tó bole zdrava gé, - si tadale na glas brodi stari ribak.

Ja, zlata ribica grata rejsan brž boukše vole. Ja, zato, ka se nevoliva pa se čemeru. Tou una tak razmej, ka si iške službo, če se nevoliva. Tou pa je dun tó nikšno delo, če si službo iškeš, ka nej?

Miki Roš

OTROCI RAZVESELILI PUBLIKO NA DOLENJOM SENIKI

10. maja, v soboto, je Slovenska manjšinska samouprava na Dolenjom Seniki organizirala program z naslovom

naslovom »Naš nauvi avto«. Zelo je bila zanimiva. Bila je družina, oče, mati in trgé mlajši. Kúpili so nauvi avto in

Na začetki sta zaigrala Benjamin Sukič in Krištof Sukič

»Slovenski popoldan«. Okoli pete võre se je napuno kulturni dom z lidami. Na začetki programa je Ildiko Dončec Treiber, članica manjšinske

so se napotili na ves k babici, ka bi ga njej pokazali. Dočas so prišli do nje, se je njim dosta božnoga zgodilo. Po nikši nevolaj so rejšili probleme in

Šaularji z Gorenjoga Senika so spejali kak slavički

samouprave, s toplimi rečami pozdravila goste, in se njim zahvalila, ka so si vzeli čas, pistili delo, in so prišli, da bi poglednili deco.

Nastopili so domanji mlajši iz vrtca in šaularji z Gorenjoga Senika. Na začetki sta zaigrala Benjamin Sukič in Krištof Sukič na svojo harmoniko. Sploj dobro volo nam je spravo s tau glasbo. Potejm so stopili na oder »Seniške zvezdice«. Zošpili so veseloigro z

prišli do babice. Lepau so špilali v slovenščini, spoj so bili pridni. Čestitamo njim!

Na vrsti so bili malčki iz vrtca. Spejali so, plesali so, pesmice so gučali. Vse to v madžarščini, slovenščini in nemščini. Bili so spoj prilični. Potejm so nastopili šaularge, so spejali kak slavički. Harmonikaš njim je vlejko, kak se šika. Za njimi sta igrala dva fantiča. Benjamin na harmoniki in Patrik Bajzek na klarineti. Tak sta lušno ig-

KOTIČEK

rala, ka se tau napisati ne more, tau se mora čüti.

Na konci so se eške spomnili na mamice in babice, ki so eden keden nazaj praznovali materinski dan. Lepau so zapeli slovenski in madžarski, Benjamin je zaigro na sintetizatoru, spoj lepo melodijo. Segalo nam je do srca, in smo dobile skunznatne oči.

Program se je končo, Ildiko se je zahvalila nastopajočim in njih povabila v restavracijo Tamarillo na pico in pijačo. Ostali so leko stopili k pogrnjeni mizi, manjšinska samouprava je pripravila domanje pogače, cverkove in sirove, pa malo dobrega vina. Med tejm so si leko malo pripovedjali in malo spozabali na domanje brige. Muzika, petje, dobra vola mlajšov se je nadaljevala v restavraciji tó.

Člani slovenske manjšinske samouprave tak mislimo, ka smo leko ponosni na deco. Prosimo eške naprej starše, vzgojiteljice, učiteljice, kak njim možnost dopisti, naj se trüdijo, ka bi se slovenski gezik nej zgübo. »Več jezikov znaš, več valaš!« Naloga je naša, ki eške gučimo svoj materni gezik.

V imeni samouprave bi se rada zahvalila Ibolyi Neubaauer, Ildiki Dončec Treiber in vzgojiteljicam Roziki in Barbari, ka so pripravili deco na nastop. Želimo njim veliko zdravje in uspehov pri njinem delu!

Marija Čato

članica slovenske samouprave Dolenji Senik

KAUT

MLAŠEČI

TV SLO **PETEK, 23.05.2008, I. SPORED TVS**
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.25 OSMI DAN, 11.55 DOKUMENTARNA ODDAJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 DUHOVNI UTRIP, 13.40 ROŽMARINKA IN TIMIJANKA, ANG. NAD., 14.25 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES? 16.00 IZ POPOTNE TORBE: PAJEK, 16.20 PETA HIŠA NA LEVI: NIZKI RAČUNI, DOBRI PRIJATELJI, HUM. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.35 TV POGLED, 17.45 PERZEPOLIS, NEMŠ. DOK. ODD., 18.40 BREČ IN CVETKA, RIS., 18.45 TINČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ZAČINIMO ZNOVA, TV SERIJA, 20.30 NA ZDRAVJE! 22.00 ODMEVI, EVROPA.SI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 POLNOČNI KLUB, 0.25 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 23.5.1990, 0.50 PERZEPOLIS, NEMŠ. DOK. ODD., 1.40 DNEVNIK, 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.35 INFOKANAL

PETEK, 23.05.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.55 TEDENSKI IZBOR, 13.35 ŽOGARIJA-KOIGRASE IN USTVARJAJA MULARIJA, 14.05 LJUBEZEN DO IVY, AM. FILM, 15.45 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 23.5.1990, 16.10 PRIMORSKI MOZAIK, 16.40 ŠTUDENTSKA, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 ZDAJ!, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: BRANE PRESTOR, 20.00 PUSTOLOVKA, FRANC. DOK. SER., 20.50 ODKAR SI ODSLA, ANG. NAD., 21.25 ZAMOLČANA PRETEKLOST, KANADSKI FILM, 23.20 SANJAČI, IT. FILM, 1.10 HUFF, AM. NAD., 2.10 INFOKANAL

SOBOTA, 24.05.2008, I. SPORED TVS
 6.05 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TEKMA, 14.05 ODDAJA ZA OTROKE, 14.20 DOC HOLIDAY, AM. FILM, 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 SOBOTNO POPOLDNE, 18.40 DINKO POD KRINKO, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 PRAVI BIZNIS, HUM. NAN., 21.00 PESEM EVROVIZIJE 2008, 0.15 POROČILA, VREME, ŠPORT, 0.50 DEADWOOD, AM. NAD., 1.40 CLAIRINO KOLENO, FRANC. FILM, 3.20 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 24.5.1990, 3.45 DNEVNIK, 4.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 4.30 INFOKANAL

SOBOTA, 24.05.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.35 SKOZI ČAS, 8.45 TEDENSKI IZBOR, 13.20 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.15 PESEM EVROVIZIJE 2008, 16.25 ZDAJ!, 16.50 POZDRAVLJEN, PEKING - PRESENETLJIVI JUNAKI, 17.25 NOGOMET, MARIBOR - INTERBLOCK, 20.00 NORA HIŠA, FRANC. ŠPANSKI FILM, 22.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE, 23.00 SOBOTNO POPOLDNE, 1.15 STRELICE NASPROTNE USODE, KANADSKA NAD., 2.00 ZALEDEN SPOMIN, FRANC. FILM, 3.35 INFOKANAL

NEDELJA, 25.05.2008, I. SPORED TVS
 7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.25 FINA GOSPA, ANG. NAD., 14.55 SAMO BEDAKI IN KONJI, ANG. NAD., 15.30 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 POKEC, RIS., 18.45 OZI BU, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ZVEZDE POJEJO, 21.25 VEČERNI GOST, 22.15 ARS 360, 22.35 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.00 ZADNJI TANGO V PARIZU, IT-FRANC. FILM, 1.05 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 25.5.1990, 1.30 DNEVNIK, 1.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.20 INFOKANAL

NEDELJA, 25.05.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.05 SKOZI ČAS, 9.15 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 25.5.1990, 9.40 GLOBUS, 10.10 Z GLASBO IN S PLESOM ..., 11.00 HOBOTNICA Z VULKANA, NEMŠ. POLJ. SER., 12.00 TEDENSKI IZBOR, 14.20 PESEM EVROVIZIJE 2008, 17.45 CIRCUM REGIONAL 2008: GALA VEČER, 19.15 ŽIVETI SKUPAJ, FILM O SOŽITJU S TUJCI IN BEGUNCI, 20.00 ČONGČING - NAJVEČJE MESTO NA SVETU, FRANC. DOK. ODD., 20.55 KMETJE, POLJSKA NAD., 21.50 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.35 SOPRANOVI, AM. NAD., 23.35 NA UTRIP SRCA, 0.10 INFOKANAL

PONEDELJEK, 26.05.2008, I. SPORED TVS
 6.30 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, MLAŠEČI PROGRAM, 11.05 MOČ ZNANJA, NEMŠ. DOK. SER., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZVEZDE POJEJO, 15.10 DOBER DAN, KOROSKA, 15.40 TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RIS., 16.05 KOŽA, DLAKA, PERJE: PROIZVAJALKE, DOK. NAN., 16.15 BINE: ČAS, LUTK. NAN., 16.30 KAKO SEM VIDEL SVET IZPOD MIZE: NEDELJA, IGR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 PLANET, ŠVEDSKA DOK. SER., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RIS., 18.45 ADI V MORJU, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 VROČI STOL, 20.50 DRAGO JANČAR: PRIMOŽ TRUBAR, 1. DEL: OGENJ, DOMAČA TV NAD., 22.10 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 UMETNI RAJ, 23.35 GLASBENI VEČER, 0.25 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 26.5.1990, 0.45 PLANET, PON., 1.35 DNEVNIK, 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.40 INFOKANAL

PONEDELJEK, 26.05.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.30 SOBOTNO POPOLDNE,

14.15 TEDENSKI IZBOR, 17.10 ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE, 17.40 EVROPA.SI, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 19.20 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 19.50 NOGOMET, ŠVEDSKA - SLOVENIJA, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA - 22.20 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST: PRAGA, DOK. SER., 22.50 AMOS IN ANDREW, AM. FILM, 0.25 INFOKANAL

TOREK, 27.05.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 NA POTEPE PO SPOMINU, 9.45 TEDENSKI IZBOR, 11.00 PLANET, ŠVEDSKA DOK. SER., 12.00 VEČERNI GOST: PROF. DR. BERTA JEREB, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VROČI STOL, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 HEMAN, RIS., 16.05 KAJETAN KOVIČ: MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB: MEDVEDJA ŠOLA, OTR. NAN., 16.20 ŽOJA KAJETO, RIS., 16.35 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 POGLED OD ZGORAJ: PORTRET MOJSTRA FOTOGRAFIJE JANEZA MARENČIČA, 18.00 Z GLAVO NA ZABAVO, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 ANGELINA BALERINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 ANGOLA - PREZRTA DEŽELA, DOK. SER., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSVOBOJENI GRADIMO - DELO OSVOBODA: KOČEVSKA - SLOVENSKA SIBIRIJA IN GOLI OTOK, DOK. SER., 0.05 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 27.5.1990, 0.25 POGLED OD ZGORAJ: PON., 0.55 PRGIŠKE DINAMITA, IT. FILM, 3.25 DNEVNIK, 4.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 4.25 INFOKANAL

TOREK, 27.05.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.20 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 14.30 TEDENSKI IZBOR, 17.00 GLASNIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 V DUHU GLASBENEGA IN PLESNEGA IZROČILA, 20.00 OPERNE ARIJE, 20.35 GLOBUS, 21.05 PRAVA IDEJA, 21.25 FERI LAINŠČEK, METOD PEVEC: HIT POLETJA, SLOV. FILM, 23.00 PREKLETI KRALJI: ŽELEZNI KRALJ, FRANC. NAD., 0.30 ROSEMARYJIN OTROK, AM. FILM, 2.50 INFOKANAL

SREDA, 28.05.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 KNJIGA MENE BRIGA, 11.20 Z GLAVO NA ZABAVO, 11.45 POGLED OD ZGORAJ: PORTRET MOJSTRA FOTOGRAFIJE JANEZA MARENČIČA, 12.20 NA UTRIP SRCA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 ARS 360, 13.40 UMETNIRAJ, 14.05 ANGOLA - PREZRTA DEŽELA, DOK. SER., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ANA Z ZELENE DOMAČIJE, RIS., 16.10 POD KLOBUKOM, 16.45 POLŽJEGRAJSKE ZGODBE, RIS., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 IZBRANO POGLAVJE, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 BACEK JON, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 WILLENBROCK, NEMŠ. FILM, 21.35 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OMIZJE, 0.20 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 28.5.1990, 0.45 IZBRANO POGLAVJE, 1.35 DNEVNIK, 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.35 INFOKANAL

SREDA, 28.05.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 14.25 TEDENSKI IZBOR, 16.15 HOBOTNICA Z VULKANA, NEMŠ. POLJ. SER. 17.10 CRNO BELI ČASI, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 DRUŽINSKE ZGODBE: DRUŽINA POHAR, 19.55 KOŠARKA, PRVA TEKMA FINALA KONČNICE LIGE UPC TELEMACH, 21.45 PIERRE DE MARIVAUX: ZMAGOSLAVJE LJUBEZNI, TV PRIREDBA PREDSTAVE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA, 23.35 SLOVENSKA JAZZ SCENA: ZLATKO KAUČIČ IN PROJEKT PAV, 0.50 BLACKJACK, ANG-AVSTR. NAD., 2.25 INFOKANAL

ČETRTAK, 29.05.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 IZBRANO POGLAVJE, 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZAČINIMO ZNOVA, TV SER., 13.45 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RIS., 16.05 KRATKI IGRANI FILM EBU, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 IN TO JE VSE!, RIS., 18.45 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 OSVOBOJENI GRADIMO: PRISILNO, POBOLJŠEVALNO, DRUŽBENO KORISTNO DELO - BEGUNJE, RAJHENBURG, FERDRENG, DOK. SER., 21.00 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 KAČJI PLES, ČEŠKI TV FILM, 1.00 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 29.5.1990, 1.25 DUHOVNI UTRIP, 1.40 DNEVNIK, 2.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.35 INFOKANAL

ČETRTAK, 29.05.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 14.20 GLOBUS, 14.50 ČONGČING - NAJVEČJE MESTO NA SVETU, FRANC. DOK. ODD., 15.40 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 29.5.1990, 16.05 PRVI IN DRUGI, 16.25 EVROPSKI MAGAZIN, 16.55 MED VALOVI, 17.25 HUMANISTIKA - ODKOPANE KULTURE PREKMURJA 1999-2002, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 Z GLASBO IN S PLESOM ..., 20.00 SREBRNA POROKA, NEMŠKI FILM, 21.30 POD RUŠO, AM. NAD., 22.20 V SKUŠNJAVA, AM. FILM, 23.50 ŽIVE NAJ VSE NERODE, DANSKI KRATKI IGRANI FILM, 0.20 POČAKALA BOM NASLEDNJEGA..., FRANC. FILM, 0.25 ZADNJA VOŽNJA, NEMŠ. FILM, 0.30 STVAR NARAVE, NEMŠ. FILM, 0.50 MORJE, NEMŠ. FILM, 1.05 SMRT, BRAZILSKI FILM, 1.20 ZABAVNI INFOKANAL

VABILO

PAC (Pomurski akademski klub)
 Murska Sobota in
 Zveza Slovencev na Madžarskem vas
 v okviru
 »Glasbenega maja« vabita na koncert
TRIA OSTERC,
 ki bo 29. maja, ob 19. uri
 v refektoriju
 (stavba nekdanjega samostana)
 v Monoštru.

MEGHÍVÓ

A PAC (Muravidéki Akadémiai Klub)
 és a
 Magyarországi Szlovének Szövetsége
 tisztelettel meghívja Önt az
OSTERC TRIÓ
 hangversenyére,
 melyre 2008. május 29-én 19 órai
 kezdettel kerül sor
 Szentgotthárdon a Refektóriumban.

Porabje

ČASOPIS
 SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
 Glavna in odgovorna urednica
 Marijana Sukič

Naslov uredništva:
 H-9970 Monošter,
 Gárdonyi G. ul. 1.; p-p. 77,
 tel.: 94/380-767; e-mail:
 porabje@mail.datanet.hu
 ISSN 1218-7062

Tisk:

EUROTRADE PRINT d.o.o.
 Lendavska 1; 9000 Murska
 Sobota; Slovenija

Naročnina: za Madžarsko letno
 2.600 HUF, za Slovenijo 22
 EUR. Za ostale države 52 EUR
 ali 52 USD.

Časopis izhaja z denarno pomočjo
 Urada RS za Slovence v zamejstvu
 in po svetu ter Javnega sklada za
 narodne in etnične manjšine na
 Madžarskem.

Številka bančnega računa:
 HU15 1174 7068 2000 1357,
 SWIFT koda: OTPVHUHB